

- e) *Liszka, Ujhely, Velejte, Vécs, Nagy-Mihály, Szobráncz, Ungvár, Szerénye, Munkács, Tisza-Ujlak, Huszt Teesó és Sziget* állomásokra kizárólag csak a 4. szám alatti postával küldetnek föltartóztatás nélkül a levelek, *Halmiba* 's *Nagy-Szölösbe* pedig valamint a 4. szám alattival kedden és pénteken, úgy az 5. szám alattival is, de csupán pénteken.
- f) *Tokaj, Nyíregyháza, Berkesz, Vásáros-Namény, Beregszász, Nagy-Kálló, Nyírhatár, Vallaj, Nagy-Károly, Tóke-Terebes, Szatmar, Aranyos-Megyes, Illoba, Nagy-Bánya* állomásokra az 5. sz. alatti postával küldhetni leveleket hétfőn és pénteken, és a 4. sz. alattival is, de csak minden kedden; továbbá
- g) *Hosszú-Pályiba, Pocsajba* 's *Biharba* az 5. szám alattival, végre
- h) *Monostorra, Battyára, Nagy-Zeréndre és Simándra* a 6. és 8. számalatti postával.

A' cs. kir. főpostaigazgatóságtól.
Budán aug. 22kén 1838.

Szigethy János orosházi evang. lelkipásztor munkás élte 61dik évében elhunyt.

Kiss Ádám a' dadi ref. gyülekezet' buzgó lelkesze, a' dunántuli egyházkerület' és Komárom-megye táblabírája évet halad súlyos betegséggel és szemvilágatlansággal küzdve, csak 43 évnvi, munkás életéaug. 20kán végzé. A' boldogulat, mint édes ajku litzónokot, közkedvességű lélekpásztor, buzgó tudománybuvárt, kellemes társalkodót, hű férjet, kegyes atyát, jó rokont, bánatos övéin kívül számos barátí, jó akaróji és tisztelőji keserűk. Béke a' rövid életpályán jobb sorsra érdemes szép lelkü, szép ajku, szellemteljes lélekpásztornak!

A' kolozsvári répaczukorgyár választottsága ezennel tisztelettel szólít föl minden földbirtokost és művelőt, hogy a' gyárhoz megkívántató cukorrépa-mennyiség természetse iránt, t. i. a' jövő 1839dik évben, ki hány hold földet kíván bevetetni? — szándékát, a' kolozsvári répaczukorgyár választottságának ezimzendő 's idősb Pataki Mihályhoz, vagy Szábel Menyhárt és fíja kereskedésökhöz utasítandó bérmentes levélben nyilványítani ne terheltesék. Mejegyeztek itt egy felöl az, hogy cukorrépaagot, fontját 30 ezüst kral, pénztárnok Szábel Menyhártnál találhatni; más felöl az, hogy kik ez iparág művelése 's természetse módjával nem ismeretesek, számukra utasítás adatik nyomtatott példányban: végre az, hogy mindenkinek a' gyárhoz vitetendő cukorrépa mázsájától negyven váltó kr. fizetetik ki tüstint. Midön megvan győződve a' választottság, hogy ezen iparág számos vállalkozóra fog találni, egyszersmind figyelembe ajánlja azt, hogy ez évben a' répatermesztésre kívánt földet meg kellvén egyszer ugaroltatni, a' cukorrépa mennyiségét kívánók szándékuknak folyó év november első napjaig mulhatlanul kijelentésére kéretnek. A' kolozsvári répaczukorgyár választottságából aug. 19kén 1838. Ifj. Pataki József, jegyző.

Háromszék. Több földesur társaságot alkotó Háromszéken a' végett, hogy fényűfákat 's deszkákat az Olton a' fa dolgában szükségét szenvedő Dunatájékokra kihordjanak tutajokon. Jul. 25kén már deszkával terhelt 18 tutaj Hídvég és Alsó-Rákos mellett a' társaság két tagjától kísértetve és 10 munkástól vezetve szerencsésen elevezett. Ha ezen társaság kereskedésében boldogul, örömmel fogják lapjaink is e' vállalat sikerültét köztudatra bocsátani. (E. II)

Gömörmegyei Ratkó mezővárosban f. é. jul. 22kén templomszentelési ünnep tartatott. E' városbeli ágostai evang. egyház, paplak 's két torony, sőt az egész város 1827 jul. 22kén az egyik toronyba ütt villám által tűzszakmánya lön, e' szomorú sors érte a' következő években ugyszólván sor-kint az ezen anyagyházhoz tartozó három főkegyházat is. E' tűzvész okozta károsítás 's végrömböl a' ratkói egyházat egyedül a' lelkes részvét, keresztényi szeretet 's vallási buzgóság segítette föl. Ó cs. kir. felsége, ki minden koronája alatti vallásbeli felekezethek igazságos és jöltevő atyja, kegyelmesen megengedé, hogy az egyház keresztényi segedeimet országszerte szedhessen, melly közsegély 's a' tiszai kerületi evang. előjáróság által gyűjtött kegyes adományok által kerékült sommákból, 's az egyház buzgó tagjainak jöltevőségökből létesültek az egyházi épületek, különösen a' templom a' volthoz képest egészen más és esimes alakban hozatott helyre, mindenké föltött pedig az oltár pesti mesterek által, szép és közdicséretet nyert izlés szerint, fölléltatott, 's az említett napon jó istenünk nagy nevének imadására felszenteltetett. Ezen a' körülmények szerint reményföltét elert egyházi öröm ünnepe a' ratkói egyház, a' megyei közönséget meghitta. Jelen volt a' megye első alispánja, 's a' gömöri evang. egyházmegye főinspectorai Ifj. Draskóczy Sámuel ur (kinek valamint személye a' város előtt, al- és fősz. bírói hivatalában, és jeles adománya, ugy eldödeinek az egyház részire tett fölalapítványukban, egyházunk előtt felejtethetlen) egész uri családostul; jelen továbbá a' megye több tisztviselője a' tiszai kerületi superintendens, több szomszéd evang. pap, urak és városok előjáróji. Beszédet mondott a' superintendens és alesperes jólsvai lelkész Ferjenésik Sámuel tót nyelven, a' főesperes pedig és sajjógömöri lelkész Spisák György nemzeti nyelven egy jeles, Ratkón eddig soha nem hallatott, 's közdicséretet nyert velős magyar szónoklattal — Az egyház igyekezett becses vendégeit mindennel a' lehetőségig ellátni. A' fölb jövevények a' városbáznál, a' többi nagy sokaságu tömeg pedig a' városban minden háznál vendégleltetett meg. A' hálás érzés 's öszinte vendégszeretet nyilványos vala mindenütt. Ebéd föltött kor. királyunk, az uralkodó ház, országunk nádora, 's fons. hitvese (ki az egyházat szinte kegyesen fölségelleni méltóztatott) ugy a' jelenvolt urvendégek becses éltökért poharak emeltek, a' mozsarak durrogtak, muzsika zengett. Ez ünneplés által kívánta ratkói egyházunk egy részről az iránta mutatott jöltevénynt nyilványosan megköszönni, más részről pedig polgári és szellemi haladását bizonyítani.

Rozsnyó: A' tiszáninneni 's tuli ágostai vallásu superintendencia jul. 24dik és következő napjain tartotta Rima-Szombatban kerületi gyűlését, mellynek mindjárt kezdetét történetileg is igen emlékezetesíté Ifj. Draskóczy Sámuel ur kerületi alinspector 's elnök által indítványba hozott, ajánlott, 's hathatósan védett ügye édes anyanyelvünknek, a' magyaroknak, miután Jozseff Pál superintendens által is a' felső magyarországi superintendencia jegyzőkönyvében eredetinek a' magyar nyelv kijelentetett, és Jankó András táblabíró 's Mateják Mihály professor jegyzők által ugyanott legelőször már is használtatott, ugy hogy a' latin nyelv ahoz, hol szükség, érthetőség kedvéért adassék. Ugyanott hozott indítványba a' t. elnök egy, a' superintendencia keblében fölláttatandó iskolai tanítókat nevelendő intézet alapítókéje megszerzését tárgyzó tervet, melly is élénk részvételt fogadtatván, erősbülését az esperességek által fölszólítandó egyházak 's nemes lelkü hazafiak részvénnyel, további meghatározását pedig ugyancsak Ifj. Draskóczy Sámuel ur elnöksége alatt Rozsnyón jövő év majus havában tartandó küldöttség rendezésétől várja.

Oroszlán Komárom megyében. A' Jelenkor 58dik számában, Szendi szomszéd helységéből azon kedvező jóslatot olvastuk, melly szerint ott a' mezei természetny minden nemében dicsekednek, mintha már az esürekben is

volna, mit még a' jövedőtől és az idő kedvezőségétől várni kelle. De mily komolyan emlékeznek vissza a' szendiek jóslatokra, kik, a' buzát kivéve (ám-bár ez a' tavalt szalmára föléri is, de szemre a' sok üszög miatt koránsem) a' többi előszámláltban csak hozzánk hasonlítanak; mert a' rozs, ámbar a' tavasz szép reményben ketsegtete, a' mult évi termésül semmivel sem gazdagabb, 's letakarítás után szomoruan tapasztaljuk, hogy a' levonandókat levonva, a' vermek pörkölésétől megkíméltünk 's kamránk kényelmes helyt adand gabánknak. A' széna bővebben termelt ugyan mint némely években, de abban is esőkentet termést számíthatunk, mert sarjunk épen semmi sem termelt. A' burgonya és tengeri nálunk sokkal kevesbbsz, mint volt az 1834 és 36dik százaz években, a' mennyire azt közös panaszok után tudhatni, az egész Vértes-alj nyugoti részén, középszerének sem jösolhatjuk e' két nemü élelmifaj természetét. A' szőlők itt örökülni látszanak természetlenségökben 's a' tavalinál kevesebb és rosszabb nedvvel biztatnak. A' méhek nemesak sok, hanem tiszta mézet is ígértek, mert junius utolsó, és julius két első hete gazdag volt mézharmatban 's a' rajoktól ürült kasokat megtöltötte ugyan; de a' még rajzandókat csak szapora rajzásra buzdította; azonban míg ezek kirajzoltak, a' mézharmatok helyett szárító szelek támadtak, mellyek a' virágokat zamatos nedvüktől megfoszták, 's így a' rajzásban késett anyák, rajjaikkal együtt mézzel gyengén ellátottan reményünket hiúsíták.

KÜLÖNFÉLE: Zimonyi hírek szerint nem rég két borzasztó gyilkosság ment véghez Ruma vidékén. Egy juhlegeltető 12 évü fiuhoz egy idegen férfi közelite 's mondá neki: menne haza, mert atyja várakozik reá. A' szófogadó fiu azonnal elindult az idegenel; ki azonban őt, midön egy szántóföldön mennének keresztül, földre sújtá, 's bunkós bottal fejét bezúzta, azután a' nyáját elhajta. Utóbb mindazáltal eszébe juta, hogy a' holttest árulója lehetne, azonnal visszasiette gaztette helyére, hol a' gyermeket, kit az ütekek csak elkábítanak, ülte lelé. Ezt látván a' szörnyeteg, elővona kesét 's elmetszé a' gyermek torkát 's eltemeté a' holttestet. Az atya sokáig várakozék fiára, végre kiindult keresésire szomszédával. A' fiu kutyája csakhamar a' véres helyre vezeté a' keresőket 's a' tettes már kézre került. A' második gyilkosság majd ugyanazon időben egy leányon ment véghez. Ez t. i. 15 forintot kölesönze egy férfinak, ki őt, miután többszöri fölszólításra sem fizeté meg tartozását, egy buzaföldre csalá 's ott agyon veré. Egy több szolgálóvalra kocsizó földesur tompa jajszót hallván, a' kalászkok közül egy férfit pedig bukdosva futni látván, azonnal gonoszított véghez vitté gyantá, 's a' vétkest csakugyan el is fogatá. Most mind a' két gonosztevő elíteltetését várja. — Lazarovich zimonyi kapitány-polgármester még mindig szerb földön tartozkodik 's munkás részt vesz az új törvények kidolgozásában. — A' veszélyes racsai Száva-kanyarulatnál két hajós vízbe fölt, midön egy hajót keresztül akarának vontatni. E' rövid uton sokszor 200 forintot is kell egy hajónak fizetni. — Mezzofanti híres nyelvtudóst sajjatszereleg tisztel meg a' bolognai katonai őrség. Verset készíte ugyan is számára valamennyi nyelven, mellyen az ausztriai birodalom katonasága beszél, a' magyart sem feledvén el. — Montenegrói határokon ismét össeütközének a' törökök a' benszülöttekkel aug. 21kán. Mindkét rész számos holtat és sebesültet veszíté. — Mult n. Boldogasszony napján Kaloesa az ottani káptalan visszaállítása és székesegyház megnyitása száza-dosa ünnepeét üllé. A' sz. mise-áldozatot maga az érsek, Klobusiczky Péter, mutatá be a' Mindenhatónak. —

Gyapjútáregyesület: Jul 12iketől aug. 29 ikeig érkezett gyapju: Markoss János, Szirmay Sándor gr., Bujanovics Eduárd, Keczer Tamás, Klobusiczky Péter, Vladár József, Csaky Károly gr., Reinprecht Ignác, Marossy Miklós uraktól összesen 326,324 font, — elkelt ugyanazon idő alatt: Domjan Ádám, Tihanyi Sámuel, Tige Lajos gr., Bay István gr., Horváth August, Bárcze József, Mariássy Tamás, Beleznay János gr. és Schayer testvérek, Barkóczy János gr., Vécsey Pál b., Klobusiczky Péter, Kaszap János, Szikszay György uraké, összesen 205,051 font. Pesten aug. 31kén, Liedemann I. S. Fridrik.

A' debreczeni Lőrincz napi vásáron következő áron keltek honi természetnyünk: 1 pár göbölj 320 — 350 f., 1 p. meddő tehén 160 — 190 fr., 1 p. első rendü ökor 275 — 300 f., másod rendü 225 — 250 f., harmad rendü 180 — 200 f., 1 p. német birka 15 — 18 f., magyar 12 — 16 f., 1 p. 2 eszt. sertés 40 — 45 f., 1 eszt. 24 — 30 f., eszt 22 — 25 f., 1 p. ökorbőr 55 — 60 f., 1 p. tehénbőr 45 — 50 f., eszt. borjúé 20 f., 1 mázsa német gyapju 95 — 100 f., magyar 48 — 52 f., sárga viasz 120 — 140 f., szalonna 35 — 36 f., haj 45 f., nyers fagygyu 28 — 30 f., juhsajt 15 f., méz 28 — 30 f., dohány 14 — 20 f., len 75 — 80 f., kender 25 — 30 f., pöhölj 300 f., fosztott toll 200 f., fosztatlan 25 — 175 f., egy iteze lenolaj 30 — 40 kr., 1 iteze repezeolaj 24 — 30 kr., 1 iteze zsír 24 — 27 kr., mind váltóban. —

M. Csenger aug. 25kén: Sietek Önnek följadalmas vesztéségünket tudatni, — egyikét a' legföjdalmasbáknak, mellyek a' magyar hazát érheték. Ha Ön levelem adatát megtekinti 's emlékezni fog, hogy M. Csenger' városa Szatmár megyében fekszik, talán önkénytelen is azon gyanúra jövend, hogy e' gyászír megycük föjegyzőjének, honunk hõ keblü fiának és literaturánk első rangu bajnokának halálát tárgyzandja. Igen is — Kőlesey Ferencz nincs többé! E' kevés szóban ki van mondva a' nagy, — a' pótolhatlan vesztéség. — Vajjon kell-e érdemelt elcsúszlami? — Ki nem ismeri őt? az ő neve nem szorül hírlapi ismértetésre. — Tegnap, azaz aug. 24én reggel hunyt el a' nagy férfiú rendes lakhelyén Csekében, nyolcz napi gyengélkedés után, mint hallik, bélyguladásban, mi kétségkívül megszokott éji munkálkodásának volt következése. Hűt teemei holnap délután fognak örök nyugalomra tétetni, — 's nekünk rendülhetlen áll hiedelmünk, mikép a' haza, hű gyermeke 's dícső dalnoka' porait, érdemei méltánylása és szeretete tanujául, nem sokára oszloppal jelölelndi!

A' m. n. Akademia nyilványos közgyűlése Pestmegye nagyobb termében f. hó 9ikén déleltől 10 órakor fog tartatni.

Spanyolország.

Onatei aug. 11diki hírek szerint Maroto csupán egy zászlóaljat hagyván Estellában, egész erejével megindult Lodosa felé 's Esparterot kedvező állásból kicsalni törekvék, mi azonban nem sikerült. A' baszk tartományokban egy második Munagorri kezd mutatkozni; neve még ismeretlen. Mancha tartományban Narvaez munkássága már helyre állitá a' esöndet.

Hivatalos tudósításából láthatni, hogy jul. 7-ike óta 423 zendülő került hadi foglyul hatalmába, 49 kegyelmet kapott tőle, 121 a' harcban elesett 's 87 (kik közt több némben) parancsából agyon lövették. — Az orihuelai püspök, d. Felix Herrero-Valverde, több hónap előtt a' trónkövetelő részére nyilatkozván, elhagyá megyéjét 's a' carlosi juntához utazék Alsó-Aragoniába. A' káptalan távol léte idejére püspök-helyettest választá; most azonban a' püspök, ki magát egyszersmind Delegatus Apostolicus-nak nevezgeti, Mirambellből tudatá a' káptalannal, hogy a' helyettest egyházi átok alá vetendi, ha az nyolcz nap alatt te nem teszi hivatalát, egyszersmind pedig új helyettes-választásra szólítja föl a' káptalant. Ennek többsége hajlott a' parancsra, de a' polgári hatóság öt kanonokot elfogata, 's San Pedro szigetre vitete, az alicantei kikötő ellenében. — Munagorri sergénélnél szökés kezd divatozni, hihetőleg a' tartós munkátlanság miatt.

A' már említett biscayai új Munagorriak neve Laca József; ő egybíránt kapitány 's 70 emberrel zendületi zászlót emelt a' trónkövetelő ellen. Eddigi vállalata, ereje gyöngesége miatt, nem sikerült ugyan, de naponkint több ember esődül parancsi alá. Bizonyos Ipina nevű férfi is föllálla 24 emberrel a' „béke és szabadtékok“ mellett. — Cabrera ujonnan megtámogá a' Morella előtti alkotmányosokat; de ismét saiker nélkül. A' lovasság visszaveré sergeit, 's egészen a' carochai magasokig üldözé. Aug. 9-ikén végre megérkezék az alkotmányosak ostrom-pattantyúsága, 's Morellát azonnal szorosabban körül kerité Oraa, másnap pedig a' város körül elfoglaltva tartott állomásokból elűzé az ellenséget, minek következtében az ostromlottak minden külközlekedése megszűnt, mi annyival szomorubb rájuk néve, mivel élelmiszerekben máris szükségét kezdenek érezni. — A' hadminiszter, Latre tábornok, lemondá hivataláról; mi azonban még nem elég Espartero haragja lecsilapítására. —

Anglia.

London, aug. 17-ikén: A' tegnapi ülésben elhalasztott a' parlament. R. Inglis szerencsét kívánt az elnöknek 's háznak az ülések bevezetéséhez, midőn a' fekete botu bevezető, Clifford Auguszt, a' felsőház sorompí elibe hívá az alsóházi tagokat. Noha e' napon még nem várak az elhalasztást, mégis délutáni 1 óra tájban a' karzatok, peernők ülései 's idegen követek helye mind el valának foglalva. Jelen voltak: Eszterházy hg gyönyörű drága díszruhájában, Poroszország, Hannovera, Ruzszia, Hollandia és Törökország képviselői egész hivatalkarostul. Nem sokára megérkezének a' miniszterek is pompás díszöltözetükben, 's a' ház rendkívül fényes tekintetű volt. Auguszt a' Hohenlohe hgnök a' gyapjuzsákon foglalának helyet. A' királyné koronás fővel lépett a' terembe, testét fényes fehér habselyemruha fődé, arannyal prémezve, ezen fölül pedig bíbor palástot viselt széles arany kelméjű szegéllyel, arany sujtással 's bojtokkal. Nyakát, mellét 's füleit legtisztább vízi gyémántok díszesíték. A' királyné különösen jó színben vala, 's huzamosb ideig legjobb kedvvel beszélgete Sussex hggel és a' miniszterelnökkel. A' peereknek leülésre fölszólítása és alsóházi tagok megjelente után, az elnök szokott ülvézli beszédet tartott, a' királyné pedig, miután több törvényt kir. helybenhagyással megerősíte, érthető tiszta hangon következő trónbeszédet olvasott föl, melyet térdelve nyujta neki át a' lordkanczellár: „Mylordok és Gentlemenek! A' nyilvános ügyek helyzete megengedi, hogy e' sokáig tartott munkás ülést bezárjam. Sajnálom kell, hogy a' polgárháboru Spanyolországban kivételt képez az általános békerendszerben. Folyvást valamennyi idegen hatalomtal legerősbb biztosítást kapok azon kívánatokról, mely szerint baráti összeköttetésüket velem továbbra is föntartani szándékoznak. Felső 's Alsó-Canadában szerencsétlenségre zendülés támadott, de a' nyugtalansággok már lecsilapítvák, 's biztosan reményem, miszerint szilárd 's jól megdöntött rendszabályok lehetővé teendik Önöknek az alkotmányos kormányrendszer megalapítását, melyet szerencsétlen események miatt darab ideig fölfüggeszteni valának kénytelenek. Örvendek azon előmeneten, melyet a' rabszolgaság tökéletes megszüntetése gyarmatimban tett. Nagy örömmel tapasztalám, minő szorgalmat fordítanak Önök a' haza intézvényinek javítására. Reményem, az adósság miatti börtönzés-törvény szelidítése alattvalóim szabadságára és a' kereskedői hitelre jótékony hatással leend, az uralkodó egyház pedig a' papi jövedelem-halmozás korlátozásából növekedő erősbülést 's hatást nyerend. Nagy elégtellessel látám el helybenhagyással az irlandi szegények gyámolítására hozott törvényt. Hízlegek magamnak azon várakozással, hogy e' vigyázva készült törvény határozati, valamint a' rendföntartást, úgy szinte az ipar és szorgalom előmozdítását eszközözendik, egyszersmind a' szükségét enyhíteni segítvén. Szinte reményem, hogy az irlandi tízed rendszer javítása biztosítani fogja e' birtokot 's a' békét hathatósan előmozdítani. Gentlemenek az alsóházban! Nem köszönhetem Önöknek eléggé gyors és bőkezű gondoskodásukat háztartásom költségéről, 's a' korona böcsülete 's méltósága föntartását. Fogadják Önök legfőbb hálám kifejezését szeretett anyám jövedelmének szaporításáért. Köszönöm azon segélyt, mit a' közönséges nyilvános szolgálatra ajánlanak, 's azon készséget, mellyel eszközökrül gondolának a' rendkívüli költségek fődözésire, mellyek canadai birtokim állapotja által szükségessékké lettek. Mylordok 's Gentlemenek! Azon sok hasznos rendszabály, mikrül Önök vitakozni képesek voltak, noha a' háztartási költség megalapítása 's Canada helyzete oly annyira igénylé figyelmüket, megnyugtató tanuságnul szolgál a' nyilvános jóllét iránti buzgalmuokról. Önök sokkal jobban ismerik azon kötelességeket, mik illető kerületeikben figyelmökre várokoznak, mintsem szükségesnek tarthatnám az emlékeztetést azokra. E' kötelességek teljesítésnél szilárd segélyemre számolhatnak Önök, 's csak azon alázatos reményt kell még nyilvánítanom, hogy az isteni gondviselés mindnyájunk fölélt öröködjék, 's egyesült erőködésünket a' haza javára áldja meg.“ — Az elnök főnebb érintett beszéde így hangzik: „Legkegyelmebb fölség! Mi, fölséged hű alsóházának tagjai, rendkívül hosszú 's munkatéljes ülés után közelítünk most fölségedhez. Az alsó-canadai tartományban

fájdalom kiütött komoly esöndzavarok közvetlenül magukra vonák figyelmünket. Első gondunk oda czélza, hogy oly eszközöket állítsunk fölséged szabad rendelkezési alá, mellyeket nélkülözhetlennek véltünk rendvísszaállításra 's jövedőben esöndfentartásra. Midőn mi, mikép kötelességünk parancsolá, fontolatra vevök azon okokat, mellyek e' sajnos eseményekre vezérlenek, úgy találtuk, hogy a' különböző kormányzati ágak 's törvényhozóságok közt oly rég óta fönalott viszaly lehetlenné tevé a' nyilvános ügyeknek azon hatással 's öszhangzattal vezérletét, minő a' tartomány boldogságára 's szerencsésjére nézve lényeges vala. E' meggyöződésünk következtében szükségessékké láttuk erőteljes, határozott eszközökkel gátolni a' baj tovább terjedését, 's oly törvényt fogadtunk el, mely bizonyos időre az alsó-canadai alkotmányt fölfüggeszti, 's tág kiterjedésű meghatalmazást is adunk, melly fölséged ellenörködése 's miniszterei felelőssége alatt teljesítendő. Öntudatunk érezteti velünk, miszerint az illy rendszabályt csupán szükségérről legnélyebb meggyöződés képes igazolni, 's ez okbul rendkívüli vágygyal ohajtjuk igazolásunk minél előbbi megtörtentét azon fontos gyarmatban oly szabad alkotmány helyreállítása által, melly javításokkal párosultan képes legyen mind a' nemzet boldogságát, mind pedig egyesítését az anyaországgal eszközölni. Azon tárgyak közt, miket fölséged parlament-nyitáskori kegyes beszédeben fontolatunkra bizott, egy sem találkozik, melly nagy nehézségei miatt több szorgalmat 's áttekintést kívánt volna az irlandi szegények fölségítésére czélzónál. Mi jól átláttuk, miszerint szegényi törvény behozatását eszközözendő rendszabályoknál oly országban, hol a' népség száma 's helyzete oly állapotban van, mikép Irlandban, nehéz felelősség tölölni; visszatekintvén mindazáltal azokra, miket korábbi parlamentek e' részben Angliára nézve határozának, itt az idő gondolánk, mellyben Irland számára is veszély nélkül 's józan saikerreményvel alkothatni törvénszerű intézkedést. Mi szigoruan ez általánosossá összehangzó 's tapasztalás által szentesített elvekhez ragaszkodánk; tovább azonban nem terjesztök azokat, mint épen szükség vala biztos saikerű következményre és a' sürgető körülmény elhárítására. Ha e' rendkívüli fontosságú törvény végrehajtása fölélt ugyanazon böles és pártatlan szellem öröködjék, melly alkotáskori vitáinkat vezérle, úgy biztosan véljük reménylhetni, miszerint azon jótékony következmények, miket föle várunk, fokokint ki fognak fejleni, hogy azt mindenki iránt igazságosnak fogja nyilatkoztatni a' közvélemény, 's hatalmas rugónak az irlandi nép erkölesinek 's jóllétének emelésire. Elfogadtunk továbbá egy törvényt, mellynek czélja eltörleni a' tízedkiegyenlítéseket Irlandban, 's helyüket örökadóval pótolni, mellyet azok fizetendnek, kik maradandó tulajdonosi a' földbirtoknak. A' tízedszedés azoktul, kik vagy nem fizethetének, vagy nem akarának fizetni, mindenkor bö igazga-forras vala, egyenlöen káros a' nyilvános béke 's egyház valódi érdekire nézve. Legerősbb bizonyítványát adók kívánatunknak e' rosz kiirtására 's esönd és békeeszközlésre azon szabadelmű 's bökezü engedvényünk által, mely szerint bizonyos esetekben azok, kik tízedtartozást jogszerűleg igényeznek, kárpótlást nyerendnek. A' törvény szigorúságát és szerencsétlenséket szenvedését enyhítök, midőn bizonyos körülmények közt az adósság miatti börtönzést eltörlöttük. Törekedünk továbbá az egyház hasznosságát emelni az egyházi jövedelem-halmozás megszüntetésével és a' lelkeseknek lakhelyükön tartózkodása iránt czélszerű határozatokat hozván. E' rendszabályok elfogadásával ujonnan tanusítök meggyöződésünket, miszerint törvényünk iránti tiszteletünket és országos intézvényinkhez ragaszkodásunkat legbiztosabban oly fokokintli javítások behozása által eszközölnöhetni, mikül legvalóbszínűleg várhatni, hogy a' müvelt osztályok növekedő fölvilágosodásának 's belátásának leginkább megfelelnek. Mi bökezüleg, de pazarlás nélkül gondoskodánk az évi költségekrül és a' canadai eseményekből származott rendkívüli kiadások fődözéséről. Most tehát az alsóház részirül az utolsó segélytörvényt terjesztem fölséged elibe, egész alázattal annak királyi megerősítését kérvén.“ — Az aug. 14-iki felsőházi ülésben Lyndhurst l. következőleg szóla Anglia kereskedési helyzetéről: „Kereskedésünk majd minden ágában csökken a' kivitel. 'S hol kereshetjük ennek okát egyébütt, mint a' kormány gondatlanságában? Ha a' us külminister csak valamennyire birna diplomatai ügyességgel, nem fogott volna Németországban oly hatalmas vetélkedés támodhatni Anglia kereskedése ellenében. A' bécsi szerződés következtében Lengyelország folyamának nyitva kellene állani az egész világ kereskedése számára; de ez ország meghódítása az orosz vámrendszer alá veté azokat és a' bécsi szerződés tetemes esorbát szenvedé. Így történt Krakóval is. Ugyanazon szerződés szerint semmi fegyveres erőnek nem lett volna szabad e' független város határit átlépni, 's ez mégis megtörtént, és a' törvények erőszakos változásan menének keresztül. (Halljuk! Halljuk!) Akkor éreztük, hogy consult kellene ott tartanunk, 's előterjesztést is tettünk az iránt a' us lordnak. Ő megígéré, hogy küldeni fog consult Krakóba; de adott szavát feledé, 's kereskedési érdekink miatta újra szenvedének. Illy helyzetben tesped senegali kereskedésünk is. Franciaország több angol hajót lefoglalt, 's kormányunk kárpótlást nem szerze. Kereskedésünk Javában majd egészen megsemmítve; szerződések védelme alatt áll az ugyan, de a' kormány soha nem gátolá azok megsértését. Egykor nagyhasznu kereskedést üzénk Algírral, 's 5 pCtnyi vámot fizetünk. Most a' francziák birják Algír valamennyi kerületét, 's a' us lord azt nyilvánította, miszerint ő örvend, hogy Algír oly jó kezekbe jutott. Azóta mindazáltal kereskedésünk nagy része általános tilalom alá jutott, a' többit pedig oly magos vám nyomja, hogy azt is egészen megsemmisültnek tekinthetni. Továbbá, több év előtt kereskedési viszonyokban állottuk a' fekete tenger keleti partlakosival, melly az átvitelre nézve nagy fontosságú lett. Mi történt nem rég? Ruzszia eltölté e' kereskedést, 's a' us lord ebben tökéletesen megnyugvék. Sokkal magasb jelentésű azonban, mind politikai, mind kereskedési tekintetben, Perzsia helyzete. Mi történt ott? Miért vesztettük el befolyásunkat a' schah udvaránál? Mért kell elnéznünk, ha bántal-

makkal halmozzák követünket? Mért hallgatunk, midőn Russzia befolyása nem csak kiküszöböli a' mienket, hanem tetteleg vezeti a' perzsa kabinetet 's hadserget? E' pillanatban nem igen kedvezőbb Perzsiára nézve helyzetünk, mint ha nyílt háboruban állanánk azon országgal. Kénytelenek valánk hajóhad-osztályt küldeni azon tengerveidre, Perzsiá megátodásának visszautasítására. Pedig Perzsiában nagy erkölcsi befolyással kellene birnunk, nem csak, mivel természeti határa indiai birtokunknak, hanem azért is, mert reánk nézve igen kedvező kereskedési hely. Miből származik mind ez? Midőn Russzia és a' porta közt azon szerződés létesült, mely Russzia pusztá kívánatára kizárta hajókat a' fekete tengerről, azonnal megszünt Perzsiában minden befolyásunk, 's kereskedésünk fájdalmas esapást szenvedte. A' perzsák kényelmesnek találák az oroszokhoz ragaszkodást, 's most nincsen méltatlanság 's ármány, melyet nem kellene nyugottan eltűrünk, mennyire csak terjedni képes Russzia hatalma. Így mindenütt csak cnyésztét látjuk politikai befolyásunknak 's hazai kereskedésünk legelőbbkelő érdekének, 's nincs sehonnan is kedvezményünk, mit az ellen mérlegbe dobhatnánk. Ebből tehát szükségkép következni kell, hogy a' ns lord diplomatai erkölcsi dősei minden tekintetben igenen szerencsétlenek? — Melbourn l. védni törekvék társát, Strangford ellenben újabb adatokkal megmutatni Lyndhurst állításai valóságát, Délamerika jelen kereskedési helyzetét hozván föl például, mely a' francziák ottani terjeszkedése által káros befolyást kezd Angliára nézve gyakorolni. Egyébiránt az egész hoszas vitatkozás minden fontosb következmény nélkül maradt. — O' Connell új izgató harezót kezdett. Először is Dublinban tarta nagy négyülést, melyben az Angliától elválási kérdést ismét napirendre emelék; előlegesen mindazáltal csak az iránt kívána rendszabályokat hozhatni, mikép lehetne az angol törvényhozáságtól teljes mértékű igazságot nyerni Irland számára. Miniszerség iránti bizalmáról a' nélkül hogy lemondana, állitá, miszerint az nem bir elég erővel Irland jogszerű kívánatának teljesítésére. A' második nagy gyűlést aug. 18-kára határozá. — Pozzo di Borgo gr. muszka követ, aug. 15-ken este nagy diplomatai lakomát ada. — A' Montreal Herald egyik utóbbi száma ezt írja: „Következő azon veszteségek részlete, miket az alsó-canadaiak mult évi nov. 25-ike óta templomokban 's házakban szenvedének, mellyek martalékkul esének a' gyujtogató katonáknak. A' „két-hegy“ nevű grófságban elpusztult: 2 sz. egyház, 2 imádkozó ház, 1 zárda, 1 szélmalom, 111 lakház, 12 fészker, 168 mellék épület, 's 575 család minden vagyonát elveszté. Az összeskért legalább 57,566 font sterlingre bőcsülhetni. St. Charlesben 18 ház égett le, értéke 1950 font sterling, gabnában 's egyéb árukban pedig 5330 fontot vesztének a' lakosak. St. Denisben Gore ezredes katonai csupán boszuból 45 házat gyujtának föl, 's azzal 19,100 font sterlingnyi kárt okozának.“ — Brougham lordnál általánoson azon ítélet kering minden nevezetesb politikai körben, hogy ő azon rendkívüli munkásság által, mellyet az egész parlamentidő alatt kifejté, egyik pártnak kegyét sem nyere meg. Így különösen a' toryk bármely igen örvendének kiméletlen kifakadásának, mikkel a' whigminiszerséget szünet nélkül ostorozá, azonnal elfordulni valának tőle kénytelenek, midőn az irlandi kérdéseken olly szabadelműleg nyilatkozték. 'S ez okból a' Standard, noha azelőtt igen mély tudományú férfinak nevezé a' ns lordot, most rendkívül szigorú ítéletet hoz róla, 's többi közt ezeket mondja: „Brougham l. élete tökéletesen menti jó természeti hajlami fonák használatát. Ő az, mivé körülmények tevék 's fájdalom, ezek által egészen más lett belőle, mint mire őt az isteni gondviselés eredetileg határozá. De ugyan ki is várhatott volna más irányt olly tartományi kalandortul, kinek természete, ámbár nyájás és nemes érzelmű, nem bir magasb emelkedésű lovagisággal, vagy költészi oldallal. Coleridge szerint kétféle emberhez hasonló teremtmények léteznek földünkön, kik nem képesek lelküket költészetig emelni, 's ezek — a' majmok és francziák, mi úgy véljük, hogy harmadikál a' skót bőleset, Brougham lordot, nevezhetjük.

Francziaország.

Paris, aug. 19-iken: Tegnap óta nem volt a' királyi család Neuillyben, mert Orleans hgnő lebetegülését minden perczen várják. A' születendő gyermek számára már minden szükséges készen van; a' parisi hatóság gazdagon megajándékozni szándékozik a' várt hget vagy hgnőt, mikép az korábbi időkben szokás vala, de a' zendület óta nem gyakoroltaték. Orleans hgnő kéré a' királyt, hogy szerencsés születését közbocsánat-hirdetéssel ünnepelesítse. — A' rendes katonaság 's nemzetőrség közt darab idő óta nyugtalanító viszály kezd uralkodni. — A' dijoni eskütszék nem rég ritka esemény tanuja volt. Két német, Rittinghausen Károly jog tr, 47 évű, több német hírlapi cikik írója, és Schneider Péter Kölnből, több hét előtt Dijonba jövének. Rittinghausen az utóbbit Bonnbán 's Kölnben tanuló ismerni. Ők jó barátok lettek, de összezdördülének, mivel mindketten ugyan azon időben egy gazdag kölni hölgy keze után törekedtek. Schneider hírtelen meghalt, mérgezés kétségtelen jeleivel. Rittinghausen többször mondá mások előtt, hogy rettentő boszut álland Schneideren, ennek halála után tehát elfogák őt, 's egyenesen mérgekeverésről vádolák. Schneider gyomrában 12 réz- 's ónszemet találtak. Rittinghausen ügyvéde ezthasonszenvi gyógyszerekkel mértéktelen élésnek tulajdonitá. Az első napokban teljességgel semmi terhelő körülmény nem sült ki a' vádlottra, 's ügyvéde biztosan állithatni véle szabadon bocsáttatását. Nap közben mindazáltal levelet kapott menyasszonyától Rittinghausen, mellyben tudtára ada, hogy előbb személyesen meg kíván győződni az egész perfolyamról, 's csak azután menend hozzá nőül; de Rittinghausent ez sem zavará meg, 's ő meg azon este kártyázott. Annál inkább csudálkozók tehát mindenki, midőn őt másnap börtönében fölakasztva találák. Asztalán levél feküdt, mellyben írta, hogy tökéletesen ártatlan 's ügyvédét némi iratokra figyelmezteté, mikkel azt biztosabban bebizonyithatandja; egyszermind azonban ugyan-

azon levélben nyilvánitá, hogy szabadon bocsáttatása reá nézve nem birand semmi értékkel, ha ártatlansága mellett, egyszersemind az nem bizonyul be, hogy Schneider nem mérgezés következtében halt meg. — Constantinebül igen nyugtató hírek érkeznek. 500 gyalog törökből 's 100 spahiból álló csapat meglehetősen nagy kiterjedésben bejárá az országot, minden meghódított arab törzsoktől beszédni az adót, melly részint készpénzből, részint gabonából áll. Eddig a' beszédök sehol nem találtak nehézségre. A' spahik tízenként eloszlanak távolabb lakó törzsokhoz 's mindenütt ellenállás nélkül megkapák az adót. Constantinebe majd naponkint érkeznek újabb főnökök, kik hódolatukat nyilvánitják Negrier tábornoknak. Jul. fogytán a' leghatalmasb arab törzsok főnöke is megerkezék e' ezéle. Sőt mi több, még a' kabylok is mutatának már kedvet némi közelítésre a' francziákhoz. Egyébiránt több főnök csak Constantine kapujáig jöve, 's miután meghallá, hogy Negrier tábornok már nem bir több tiszteleti vörös köpönyeggel, ismét visszafordult, azon ígérettel, hogy majd visszajő, ha új vörös köpönyegek érkezendnek a' hódulóknak kiosztás végett Algirből. E' körülmény oda látszik mutatni, hogy a' hódulók őszintesége nem fölötté tiszta 's talán csupán haszonleső vagy megkülönböztetésre vágyó. Nem rég ismét szerencsétlenül egy hímök. Mintegy 70 arab lovag ugyanis azon uton, mellyen a' hímökök közönségesen jární szoktak, elrejték. A' hímököt kísérő fegyveres csapat vezér-őrmestere egy karavánnak, világos parancs ellenére, megengede az utazást csapatja ótalma alatt, és annyira gondatlan vala, hogy embereit töltelen fegyverrel 's kard nélkül inditá utnak, ezek tehát csupán puska-agygyal védheték magukat a' yatagan-csapatok ellen. A' sürgönyökét vivő őszvér két vezetőjét agyon verék az arabok. A' fiatal kormányzósi tisztviselő husz yatagan-vágást kapott. A' vétkes őrmester, ki a' karaván bal szárnyán lovagolt, minden lélekéberséget annyira elveszté, hogy mindjárt a' megtámodás elején két közlovasal futásnak eredt. A' karavánból négyen súlyos sebet kapának, 's a' rabló arabok 20 ezer franknak jutának birtokába; vezérük nevét azonban tudja a' franczia kormányzó, 's így bajosan kerülhetendi el a' büntetést.

Újabb parisi hírek szerint Orleans hgnő aug. 19-iken születési fájdalmakat kezdé érezni; mik azonban rövid idő múlva megszűnének. — A' parisi fenytő törvényszék 6ik kamrája előtt néhány nap óta bizonyos lo-pási pör forogván szőnyegen, egy öreg asszony, ki, mint tanu, vala jelen, többi közt állitá, hogy látá, midőn a' vádlott valakinek zsebéből kendőjét kihuzá. Elnök: „Bizonyosan állithatja Ön ezt?“ Öreg assz.: „Olly bizonyosan, valamint Önök, uraim, mindnyájan jó keresztények 's bőcsületes emberek.“ „Ugy igen esalatkozik Ön, mondá a' főügyvéd, mert én zsidó vagyok.“ E' nyilatkozás valamennyi hallgatót kacajra gerjeszte. — Dufaure ellenzési követet 20 ezer frankot hozó hivatallal kínála a' kormány, de ő azt nem fogadá el, mivel elveit olly nagy jutalomért sem szándékozik változtatni. — Odilon-Barrot Lilleben rendkívül tüzes beszédet tartá, mellyel megmutatni törekvék, hogy Franciaország, ha bőcsületét szereti, tartozik erőszakkal is föntartani Belgium épségét a' nagyobb hatalom ellen. —

Legújabb parisi hírek szerint Orleans hgnő aug. 24-iken fiat szült. Neve: Lajos, Fülöp, Béla, ezime parisi gróf. —

(Journal du Commerce.) Paris falai közt e' pillanatban 14 ezred őrködik, különösen 10 ezred gyalogság, egy dzsidás, 1 huszár, 1 vasas és 1 pattantyus ezred. — A' tudományok akademiája elibe következő kérdést szándék terjeszteni: „Azon rendkívüli légmérséki változások, miket ez évben tapasztalánk, nem okai é egy részben a' közelebb mult időszak alatt olly gyakran előfordult gyilkolásoknak és öngyilkosságoknak?“ — Nem rég több lap hirdeté, miszerint az elfogott Czryllatya nem sokára kiszabaduland a' rendőrség kezei közül 's utat lelend a' trónkövetelő táborába juthatása. A' Constitutionnel most jelentí, hogy e' zendülő szerzetes már csakugyan d. Carloshoz érkezék. Montalivet ur ebből láthatja, hogy politikája 's rendőrsége titkai nem igen mélyen rejtvék. — Chaltas nyomozó-pöréről különböző hírek szárnyalnak. A' Messenger szerint a' vádlott még mindig makacsul állitja, miszerint azon diplomatai iratok, mikből Fabriciusnak másolatokat adott, csakugyan a' külminiszerségtől származnak, 's hogy ő épen egyet sem koholt közölék. „Még azt is megjegyzik, mond a' Messenger, hogy ez egész pörrel fölhagyni szándékozik, 's most már csak az a' főnforgó kérdés: mikép lépjen vissza a' kir. ügyvéd úgy, hogy nyilvánosságra ne jusson az egész kellemetlen ügyfolyam.“ Ezt kevesen hiszik 's valóbszínűnek tartják, hogy Chaltas előbbi vallomási mellett megmaradva, koholtaknak állitja folyvást a' kérdéses irományokat. — Tunisban fényesen megillék a' júliusi napokat; valamennyi franczia hajó boritva volt lobogókkal. — A' franczia kormány nem elégszik meg Napoleon Lajos hg azon nyilatkozatával, melly szerint önkényt kész távozni Arenenbergbül, mivel azon esetben mindig szabad akarátján állana oda ismét bár mikor visszatérhetni. Hogy az elméket még jobban fölziggassák Napoleon Lajos ellen, következő adatokat szorogatnak róla a' kormány emberei: a' hg kísértői nem rég ujonczokat szedének, parancsára hivatkozva, Badenben 's Mannheimban, és elmenének Bonaparte Jeromos fiatal fiahoz, szemére lobbantván, hogy nincsen helyén, azaz Arenenbergben császárszékénél. Több fő rangu személy Arenenberg elhagyására kívána birni Lajos hgét, anyja halála után; de ő ezt nem véle eszközölhetőnek, mivel 40 ezer franknyi jövedelméből Angliában nem élhetne, más ország pedig nem fogadná be őt lakosul.

Svédország.

A' svéd király egészsége tökéletesen helyreállott 's naponkint kikosziz; aug. vége felé hihetőleg Rosersberg kastélyába utazand néhány nap mulatás végett. — Malmö város költségén épült gőzös Malmö, Koppenhaga és Lübeck közt rendes utazást kezdé meg. Malmöbül Lübeckbe először utaztakor 150 utazót vitt magával. Hiszik, miszerint ez új közlekedési eszköz a' kereskedésbe új életet fog önteni. —